

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 13. Finem imponit Prædicator officio suo denarium Dei dans: ipse namque est, cuidebent Auditores reddere illum cum vsura: vt autem hoc congruenter digneque faciant, pro illis Prædicator intercedit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

quid quod manducaverit? Obulerunt autem ei par-
tem piscis assi & fauam mellis. Coram eis Do-
minus comedit, vultque vt comedentem aspici-
ant, ipsi similiter coram illo vescantur, Re-
surrectionis eius mysterio iocundam certamque fi-
dem adhibeant, atque cum illo exultent & re-
tereant. Ad hoc autem eis enarrat quae passus
erat, ostendens sic expe diuise iuxta SS. littera-
rum oracula, quae dilucide illis explicauit, illi-
quationes, & antiqua protulit testimonia, quae
fuerat & cum illis habuerat, quando vix vi-
uit adhuc mortali: *Hae sunt verba quae locutus
sum ad vos, cum adhuc essem vobiscum.*

Quorundam noui idem contigit Iob, vt constat
ex S. Pagina: postquam enim à lapsu suo erectus
est, & à graui illa motaque omnibus emerit ca-
litate, parentes eius & amici conuenerunt il-
lum, & laeti omnes quod illum ablorporis tot
doloribus, & calamitatibus superatis tantà vi-
derent gloria, atque prosperitate subliorem, con-
tium iustitiae geniale, cum illo pariter, &
ipse cum illis, accubuerunt, illa quae passus fue-
rat ad memoriam reuocant es: gratiae namque
sunt & iocundae de tempestate colloquutiones,
quando tranquillo iam placidoque pelago quie-
scimus, & de aduersitatibus, quae de illis for-
tunas gaudemus prosperiori: vnde sic S. Textus:
*Paruorod cum omnes fratres sui, & vniuersa se-
ripse sua, & cuncti qui nouerant eum prius, & co-
miserant eum eo panem in domo eius, & mouerunt
super eum caput, & consolati sunt eum super omnia
maia quae intulerat Dominus super eum. Ibi vtrò
omnes sua singuli munera particularia illi obtu-
lerunt, & congratulati sunt, fausta omnia appre-
cantes. Eo igitur animo Dominus à morte redi-
uit, eorum se oblitus adspexit, cumque illis
comedit mensaque accubuit. O quale gaudium!
O quales consolabatur! De hoc sibi D. Pe-
tra congratulabatur: *Nobis qui manducauimus
Christum cum illo, postquam resurrexit à mortuis.*
Eualuit in hac solennitate iusti, illis etiam
celebratur: exultent videndo Saluatorem à mor-
tuis iam immortalem: illis etiam surrexit: Om-
nes autem exultemus, & leniorem audiamus la-
cub exultantem: *Sufficit mihi, si adhuc Ioseph si-
per meum vixit, vadam & videbo eum. Eadem
mentis iubilatione, istudemque vocibus, dicamus
& nos. Sufficit mihi, si Iesus meus vixit, vadam
& videbo eum. Iam vt opinor ab eis hoc Iob
Propheta didicit, ait enim: *Scio quod Redem-
ptor meus vixit, & in nouissimo die de terra surre-
xit: Iam enim. Non est opinio, sed certitudo, omni-
scientia maior & euidens: liquod ille qui mor-
tuo, supra de I. anno, Tom. IV.***

tuus est vt me à morte redimeret, resurrexit, vt
ad vitam me reuocaret immortalem: & si vixit
ille, vitam & ego, & si surrexit ille, suscipiam &
ego: *Si Christus surrexit, & nos resurgemus. Iam
vixit ille resuscitatus, & vivit in me per gratiam,
non est quod in mundo quid optem amplius
quam vt sperem hoc, & confidam, quod regna-
bit in me, & ego in illo per gloriam in omnem
aeternitatem.*

§. 13. Finem imponit Praedicator officio suo de-
narium Dei datus: ipse namque est, cui de-
bet. Auditores reddere illum cum vjura: vt
autem hoc congruenter digneque faciant, pro
illis Praedicator intercedit.

Hic absoluitur Quadagesima, nec aliquid
hic mihi superest agendum. Rationi con-
sonum erit antequam hinc discedamus,
computum ineamus, & concludamus, vt olim
fecit Praedicator in primis pilus D. Paulus cum
Ephesianis, & testatur D. Lucas Inter illos die-
bus aliquot fuerat commoratus verbi praedica-
tioni continuo, & seruenter h. s. s. s. s. cumque
iam discessum cogitaret Mileto prope Ephesum
omnes conuocauit primarios Ephesianos, vt cum
illis rationem iniret, plenamque daret satisfac-
tionem in vrbis illa Epheso conuentionis, ac
concionum: cumque omnes in vnum conuenis-
sent, inter alia tria illis proponit. Primò: sic
coram illis protestatur: *Confessor vos hodierna die:
quia mundus sum à sanguine omnium: non enim
subterfugi, quo minus annuntiarem omni consilium
Dei vobis. Quasi distinctè clareque diceret, pro-
fector, quod officio meo plenissime sat. fecerim,
proinde, si quis percat, innocens ego sum, nò mihi
culpa inieritis adscribatur. Alludit Apostolor ad
illud quod Dominus proposuit Ezechiel: *Filli
hominis, speculatores dedi te domui Israel & au-
dis ad ore meo verbum, & annuntiabis eis ex me.
Si dicentis me ad impium: morte morietur non an-
nuntiaueris ei, neque locutus fueris, vt auertatur
à via sua impia, & vniuersa impia in iniquitate
sua morietur: sanguinem autem eius de manu tua
requiram. Si autem tu annuntiaueris impio & ille
non fuerit conuersus ab impietate sua impia: ipse
quidem in iniquitate sua morietur, tu autem ani-
mam tuam liberaasti. Hae est praedicatoris: b. g. a-
tior, hoc eius munus, vt sit Dei legatus: vnde ea
quae populo proponere illi incumbit, nefas est vt
fabulae sint, fictiones & sui captis inuentiones,
sed Dei verba & inuicissima: *Audiet verbum de ore
meo, & annuntiabis eis ex me.* Hoc legati mu-
Bbbb aus**

I.

Quod sic

munus

Pradica-

toris.

Ezech. 33

17.

ipse

impia:

ipse

quidem

in iniquitate

sua morietur,

tu autem ani-

mam tuam liberaasti.

Hae est praedicatoris:

b. g. a-

tior,

hoc eius munus,

vt sit Dei legatus:

vnde ea

quae populo

proponere illi

incumbit, nefas

est vt

fabulae sint,

fictiones &

sui captis inuentiones,

sed Dei verba

& inuicissima:

Audiet verbum de ore meo, & annuntiabis eis ex me.

2. Cor. 5. 20. nus est, & in eius nomine & Apostolicorum Concionatorum at D. Paulus: Pro Christo legatione fungimur, tanquam Deo exhortante per nos. Hoc tangit Prædicatorem, ut fide liter suum referat nuntium, & legatione fungatur, cum quæ Deus illum destinat, Dei veritatem clarè proponat, impio suas annuntiet iniquitates, & in Rantem illi proponat interitum. Si hoc ficeret Prædicator efficiat, suo fungitur officio: quod si minime: morietur Prædicator sanguinem mentem eius de manu tua requiram. Ego, tellatur D. Paulus: Mundus sum à sanguine omnium: non enim subterfugi, quo minus annuntiares omne consilium Dei vobis. Verbum illud. Subterfugi significat diuertitula non quærit non præverentia tacui, non timore percussus ablitui, quo minus omnia Dei vobis consilia sequenda proponerem, nec hoc, quod homines scelerati timere debent iudicia Dei terribilia, nec periculum in quo vivunt eminentissimum, & quoties Deus vanae spem eorum delaserit, seu si placet præsumptiones. Itaque monus hoc nobis incumbit ut Dei nomine eius vobis mandata annuntiemus: cetera vestram concernunt obligationem, ut illa recipiatis, eiusque fulti subsidio cooperemini. Dominus autem hoc exposuit in concione illa tot referta parabols, quam tres referunt Evangelistæ D. Math. D. Marc. D. Luc. vnam autem in medium adduxit, quam solus Marcus enarrauit. Omnium prima fuit de seminante, quam omnes describunt Evangelistæ, deinde inter alias hanc annectit, quam solus Marcus edidit: Simile est regnum Dei, quemadmodum si homo sicias sementem in terram & dormiat & exurgat nocte & die & semen germinet, & intersiat dum nescit ille: vltro enim terra fructificat primum herbam, deinde spicam, deinde plenum frumentum in spica.

C. 13. 3. 4. C. 13. Marc. 4. 26. 3. Cor. 5. 4. In e. 24. Gen. 1. 9. 10. 11. 10. 11.

Credit Caietan. Dominum insinuare quid sit officij Prædicatoris, nempe seminare, & deinde caelo committere, & tibi fructum referre copiosum, ut agit agricola: iacta etenim semente iam non habet quod agat, nisi ut caelo illam terræque confidat germinandam messemque proferatur: quod idem spectat Apostolus: Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus. Quod eleganter expendit Rupert. circa matrimonium Isaac tot circumstantijs à spiritu S. relatum, quod omnes S. S. admittantur, præsertim autem Origen. ut de illo libere dici possit: Omnia in figuris contingebant illi. Iam a nis ingruelcentibus Abraham ad mortem tendebat Sarâ defuncta, Isaac filijs eius

quadraginta vir erat annorum, de eius debere matrimonio, multitudine afflicta: famulatum habebat enim ultra trecentos decem & octo ad hoc negotium, ceteris vocat seniores, & in rebus agendis aptiorem: Dixit ad fratrem suum domus sua, qui præerat omnibus qui habitabat, Intemili per Dominum, qua sicutum te filio meo Isaac vxorem, futuram familie meæ domusque dominam, Cui seruus: Domine mi: si voluerit mulier venire mecum in terram hæc: Et si noluerit mulier sequi te non ceterum intramem, & innocens eris à maledictione mea. Quid si obierit, nolo terram meam deserere, nec domus patris mei valedicere: tui munus erit ipsam accare, illique quod ei convenit annuntiare et matrimonio consentiat, & hoc ven in familia mea ac domus futura domina. Perpende cum Ruperto Christi Apostolos, seruum anorum milium in Ecclesia: Vocatis seruum seniores domus sue. Qui in domo eius auctoritate præfata deperiores, ipsos rogat, ut pergant hominesque inuitate ad sponsalia quæ Deus illis offert in talibus gemmas & monilia deserant. Regnum proponant cœlosum, cuius ipsos promittit hereditatem legitimos. Adstringit ipsos ut obligationem exponat vinculu, quo ad vxorem tenentur impertare, ut eo beati perueniant. Va mihi si non Evangelizauero: si non annuntiares. Scit autem illi tantu est vocare, ut veniant, si seruis noluerit nuntium appetitibus remittere, quibus præfata inhæretis radicibus, liberi mundique sumus Prædicatores Evangelici ab hac obligatione.

Secunda quædam est præcautio, quæ præcautio illos ut vigiles sint, & fructu ex eo referant quod illis in concione proposuit, sibi, certare mecum ipso eecedente, statim habere: qui totum in ipso damnoque inuigilarent. Assensum vobis ego pro quoniam intrabunt post discessum meum super pacem in vos non parentes gregi. Propter quæ vobis hæc memoria reuocantur. Tertia est, quæ ad memorem qualiter cum exceperint, & quam voluerit: eas audierint doctrinam, ipse sibi imponeret post hunc Dominu deprecari. Et nunc commemorat vobis quod vobis gratia ipsius, qui potius est audire, & hæc hereditas in sanctificatis omnibus. Quod potius feci: reliquu mihi est ut vos Deo ex aratro commendem, ut diuino suo verbo in vobis optinet hoc etenim efficacissimu est ad immarum edificationem, & totius ædificij virtutis certationem, luc per gratiam, & ibi æternæ gloriæ tribuatur hereditatem. Eodem modo fuit Apostolus, quos nos concioni modo finem imponimus: hæc per gratiam & ibi per gloriam. Hæc Apostolus com-

Et suamque absoluit predicationem; & iisdem ego meas absoluo rationes terminumque impuro predicationi; quamvis etenim manifestum sit me non esse D. Paulum, nec quidem videram eius, eum tamen omnes Praedicatoris meminerit imitari, & audire quod ipse nobis inuicem: *imitationis mei esote.*

Quocirca dico primo quod ipse: *Confessor vos adiuua dicit, quia mundus sum a sanguine omnium.* Nulli ego culpae reus subsiacebo, si quis ex vobis qui meas audiuit conciones, pereat; quod enim meo munere erat, excusatus sum: *Et non subterfugi, quo minus annuntiarer omnes consilium Dei vobis.* Distingue clareque locutus sum, quomodo quae congrua erant, & necessaria proposui: Ecclesiasticis, saecularibus, Principibus, pueris, nobilibus & popularibus, iudicibus, item prosequentiis, diuitibus, pauperibus, sanis & aegris: Satis euidenter alta proposui consilia, & profunda Dei iudicia contra concubinariorum, viciarios, inuidiosos studiosos, ambitiosos omnigenosque peccatores: praeter omnia ut illa timeant nec vana conuadant spei futurae morum vitaeque correctionis, cuiusque sibi prospiciant: non parum mihi uis momenti negotium agitur, quam vitae aeternae cum Deo, vel ignis cum damnatione sempiternae. Non obsecro se ipsi suam reuelat calamitatem, & periculum, suam vituperationem nequitiam & iniquitiam, vindictae flagrantiam damnum suum pernicitatem, suam mundi lectationem vanitatem, suam diuitibus obligationem, suamque nobilibus cui adstringuntur, & plebeis quod illis agendum incumbit: quocirca: *Mundus ius a sanguine omnium.* Meae per omnia saeculae obligationi.

App. sic declarat D. Chrysolomus: & ex quo quantum cunctis sompfit D. Augustinus. & parabola sic quinque talentis, & subtiliter Domini praecellam expendit aduersus iniquum seruum, qui recepit ab eo talentum non communicauit, veniens ne perderet: vel certum non elicitur: dixit enim: *Quare non dedisti pecuniam meam ad mensam.* & ego veniens eum vsu meo vixisse exagitem illum: Tibi solum incumbit dare pecuniam meam ad vsuram, quam tibi commendasti: eum illo lucrati meae hoc sollicitudini commendabatur. Dedisses tu pecuniam meam, & ego mihi cum lucro summam regularem capitalem ab iis qui illam receperunt. Hae est obligatio, hoc studium Dei ministerii, diuini eius verbi pecuniam exponere, pecuniam magis pretii, fidelem, turamque fidelibus, quibus poterit cum illa negotiari: rationem au-

tem pecuniae illos exigere, & lucrum exposcere, non muneris hoc est Praedicatoris, sed Dei: ipse namque a te doctrinae quam tibi Praedicator tradidit exquiret rationem, & verborum quae percepisti. Si de minimo verbo otiosollicitam a te reposect rationem, quanto magis de tam pretiosis, qualia sunt eius verba. Nos inquit D. Chrysolomus: *deponimus pecuniam in aures vestras: necesse est, ut reddatis vsuram Domino.* vsura autem doctrina nihil aliud est, quam operum exhibitio. Secundo hoc addit, quod adiungit D. Paulus: *Adiudite vobis ego scio, quoniam intrabunt post discessionem meam.* Ecce. Vobis consulti, videtur enim illud esse quod ait D. Ioan. *Videte vos miseros, ne perdati*

qua operati estis, sed ut mercedem plenam accipiatis. An laborasti in Quadragesima, ieiunasti, rationes Ecclesiasticas obtulisti, mane de strato sermone audurus exire exiisti? Caue ne tanta perdas. Certo certus illico contra vos exurgat aduersus ut nullam inde hauseris vilitatem. Iam de hoc Christus nos praemonuit in parabola seminantis: sicut enim eo momento quo seminator semen terrae mandauit, & iugaque vertit, aduolarunt aues triticum rapturae, quocirca nec in terra radicem potuit ite figere, nec proficere fructum: ita tacto sermone in audientes, & finita concione: *Venit diabolus, & tollit verbum de corde eorum, ne credentes salui fiant.* Et diuino plane consilio vocatur diabolus auis: *Volucres caeli comederunt illud,* notatore D. Greg. ob agilitatem & diligentiā quā ad hoc properat festinat, & illico volando adfert illud ereptum: non diu haeret, & dolendum est quod cogit, ex tenui tritici partibus abripit ipse nonaginta nouem: etenim tu mente perpende quid tibi ex hoc: quod praedicatur, memoriae tenaciter inhaereat. Non opus est medio anno expectare, non vno mense, non vna hebdomada: iam hodie non recordaris eorum quae heri a Praedicatoris percepisti. Adueniente Paschate, nedum Quadragesima transit, sed & omnes eius conciones. Quot Quadragesimas audisti? quid earum memoria retinisti? O Christiani attendite vobis. Quod vobis inde lucrum, quod emolumentum si omne granum passer capiat infernalis?

Optime Christus ait: *Beati qui audiunt verbum Dei, & custodiant illud.* Seruant illud opportunitati: quemadmodum enim mense Augusti colligis triticum, nec solum colligis, sed in rocum refernas annum: si namque negligens hoc omitteres, sed flumio pateris abripi & deorsum defluere, nullam tibi mellis adferret vilitatem: sic oportet ut fiat in Quadragesima, quam idcirco D. Augustinus tempus appellat Augusti

Ioan. v. 8.

Luc. 8. 15.

Mat. 17.

L. 33. mox.

C. 1. 8.

Luc. 12.

28.

IV.

Similitudo.

do.

D. A. v. 1.

Ser. 15. &

16. de

temp. T. 10.

Bbb b 2

mel.

meis que Christianis: cui conformiter argu-
mentatur contra Donatistam hæreticum: qui
formicam noluit imitari, quæ mente Augusto
sedulo cumulat sibi quo toto vivat anno necessa-
rium. Ipsum loquentem audiamus: Non sicut de
sapientibus formicæ, quæ sibi aestate colligunt, unde
hyeme vivunt. Cum enim res sunt tranquilla, tunc
homo sibi debet colligere Verbum Dei. Et respondere
in intimis cordis sui, quemadmodum formica ca-
vernosis in penetralibus laborat. Hoc est,
inquit, quod nobis suggerit Spiritus S. nos ad
formicam remittens, ut ab illa magistra disci-
puli discamus: Vade ad formicam & piger. De quo
diximus aliis: quibus conformiter vobis dico
cum Apostolo scribente ad Philipenses: Non in
presentia mei tantum, sed in nro magis nunc in ab-
sentia mea, cum meta & tremore vestram salutem
operamini etc. Ad gloriam meam in die Christi quia
non in vacuum cucurrit, neque in vacuum laborant.

2 Tim. 6.6

Phil. 2.12

V.

Cur
Abra-
ham
egqui-
vium
iusti-
tut
in die
abla-
ctatio-
nis I-
sac.

Cum ceteris facinus admittor Abrahæ, qui
tot annorū lustris filij renobatur desiderio quem
illi iam centenario & Saræ coniugi nonagenariæ
Deus concessit, tanto parentis utriusque gaudio,
ut Saræ dixerit omnibus futurum eum non levis
lætitie rationem: unde nomen illi Isaac id est
Risus imposuerunt quamvis autem Abraham
gaudio exultaverit festivo, dum natum solum
videt, inter matris brachia, vberaque lamben-
tem: in raculum omnino insignem, illa iam vbera
lacte tingere, quo filium enutrit, illaque iam
brachia viribus pollere, quibus eum sustentet:
porro solemnem non instituit convivium, do-
nec cum matre ablaçaret: tunc etenim Festi-
vitas conivitiis. Ratio verò ea sit, quia si viderat
cum evasisse fortè, suisque iam pedibus ielctum
à matre progressientem, nec non pane vesci cum
erecta ut dicunt. Quando, dicitur mihi festum
fuit coram Deo natiuitatis institutum? Quan-
do in Quadragesima lacte te nutrit Eccl. lesa, &
ab vberibus pendes pultio Prædicatoris: Non est
cui exporrecta fronte gaudeamus, donec illa pe-
racta, te videamus vegetum, à casu liberum, nec
in vetera tua scelerata collabentem: tunc tempus
est horaque conuiuandi.

VI.

Appli-
catio.

Cum tertio finem impono: Et nunc commenda-
vos Deo. Et verbo gratia eius, qui potens est
adjuvare, & dare hereditatem suam in sanctifica-
tis omnibus. Sane supra modum obstringor con-
sueti adeo copioso & illustri, quo cuncta certati-
m confluerunt, satisfactioni quam ex doctri-
na hausisse se monstrarunt, attentioni ex quieti,
qua concionibus interfuerunt, patientiæ, qua
eis commiserunt imperfectionibus. Hæc vlti-

ma mea sic est astrophe, quæ à Domino designa-
tam, ut suum ille verbum interponat, est
nim ad animarum per gratiam adificationem
efficacissimum. Mea liquidem verba aureis
lummodo peruadere poterunt, & sape nimis
imperfectè, vel aliquoties in correctionibus re-
cedendo nimis descendendo ad particularia, vel
nimis generaliter proponendo quàm ratio ius-
debat, quamvis in hoc facile intelligitur, præ-
dicatores culpa vacare. Sæpenumero qui ruz
custodiendæ præstitit ad vulpes, candepalibus
gendo fructus demolientes lapidem eis adijci
& dum vulpes canelque conatur impetere, ruz
lædit, quot tamen eius voluntati refragant.
Deputantur Prædicatores ut lapidem adij-
ciant sceleratis, & acris esse velcat in re-
dices, nobiles, divites, pauperes, & omnes quos
mortalium. Videtur aliquando generaliter con-
palerum impetere & accusare: non sic ius-
candum etenim mens ea non fuit prædicatio-
vram id est innoxium arguere.

Intentioni congruenter expendit D. Gregor. De
illam Dei legem Moyli præcipiam. Hoc in-
tende: si quis in sylvam abierit ligna cariosa,
eoque laborante, ferri manubrium si illius
cuiusque insulerit, granteque læterit, non re-
ciderit, iudicia hæc casus inquit, non
cædens arboris, vberes purgant per res non
perculso gesserit inimicitias, vel puerile
amicè vixerit. Si cum illo similes habuerit
suspicio t. meri potest datè opia ferri man-
brum excidisse in alterum non leue deire-
tum, penaque subiaçebit ut colpe reos: porro
si tale nihil præcesserit, credendum est non
intentionem non habuisse proximo efficiendi, sed
quod casu inter cædem un alcia ferrem cæ-
lierit, cum nulla interueniat, nulla pueri-
pæna innocentem. Quid tibi persuadet, quæ-
rit D. Gregor. minus esse prædicatores, ut
si vitia sceleraque deterrere, locum verbi
Dei? quot scilicet nobiles pernoximus, cum
natura & stemmate ingenui, multum
sunt abiectissimi? quoties diuites avaros rap-
dimus immisericordes? iudices insilliam vbi-
neribus distrahentes? mulieres sententias
liberas & impudicas? officiales concubinos
bipenni fraudulentes? procuratores malicio-
sos? Corripientes omnem hominum (inquit
D. Paul.) ut perfectum exhibeamus omnem ho-
minem in Christo Iesu. Quam serio concipit
ermos aridas, diruptos, & socios casti-
ber arboris amputare, ut munda sit fructu-
que ferat vberiores? ferri vix aliter præ-

quin aliquando, & sapias nobis securis ferrum
 castus, hoc est verbum, seu lingua, & cum la-
 damus qui omnis est expert sceleris, generaliter
 nimis loquendo: verificationem inflama-
 mus, verum hic lateat inimicitia. Num vobis
 milium exopto? Numquid me offendistis? Au-
 mili rano subest afflictionis? Minime gentium
 vere etenim cum Apostolo dixerim: *Excepisti
 me sicut Angelum Dei: Nulla intercessit animi
 similitas: si ligatur minor dictum prudentia
 quam par erat te vulneraueris: ex industria fa-
 ctum non credidit, vnde à culpa excusatur. Au-
 dianus docentem Gregorium: Ad sylvam imus
 quos conuertitur ad insuendam subditorum vi-
 tam. Succidimus ligna cum vitia pia intentione re-
 secamus. Sed securis manum fugit, cum increpa-
 tu sibi pluviam in cervice est in asperitatem pertra-
 hit, & ferrum de manibus proficit, cum de cor-
 ruptis sermo durior excedit, & amicum percussit
 & occidit: quis audierem suum probata conti-
 nua spiritus dilectionis intarsit &c.*

Quanto magis nobis milles contingit, quod
 D. August. sibi testatur euenisse: dum enim die
 quodam Rhetoricam praelegeret casu eo appu-
 le amicos illius intus Alipius, qui praeter mo-
 dum lascivus delectabatur Circensibus, humani
 sanguinis effusione truculentis, in quibus viri to-
 to corpore nudi in stallo gladius eductis se mu-
 tuo trahebant, ex quibus eum D. August. con-
 uincere eripere: cum autem lectionem suam
 profunderetur in exemplum adducit eius quod
 circulariter ludos Circenses, eaque arrepta occa-
 sione graniter cepit in eos inuictis, non magis
 Alipius ordatus, quam si in mundo non videret.

Credidit Alipius sibi hac omnia à D. Au-
 gust. dici, quod ipse falsus est, & conuersus ad
 Dominum ait: *Tu scis Domine Deus noster, quod
 ita de Alipio ad ista posse seruando, non cogita-
 rum. Quotidie contingit hoc praedicatoribus, ut
 dum loquuntur in comitibus alius quisquam hæc
 sibi dici opinetur, cuius praedicator nec mini-
 mam tunc temporis habuit memoriam. Si forte
 quia sic locutus sum, de deo aliquis fuerit ali-
 quando tu verba meis, mihi credere, non hoc
 volueris intendebat.*

Hoc reliquam superest, in dignam receptar
 gratiarum compensationem: *Et nunc commendo vos
 Deo, & verbo gratia eius.* Prius: diuinam ex-
 toto Maiestatem, ne cum Quadragesima pia
 terminentur opera, confessiones, communiones,
 & plene no. iuz, orationes, exercitia deuotionis
 quibus hactenus sedulo insudastis, sed vt in di-
 uina sua vos gratia Deus conietur, hanc in vo-

bus quam vidi deuotionem animi, fertozemque
 custodiat. Et eandem cum Dauide Rege effun-
 do orationem: cum enim omnes populi sui
 conspexisset, nobiles & plebeios, seniores &
 iuniores, Principes, & operarios singulari cor-
 dis alacritate ad fabricam contulisse templi au-
 rum, argentum, stannum, cocum, hyacinthum,
 lapides prenosos iuxta facultatis suae qualitate
 ad Deum conuersus ita perorat: *Populum tuum
 qui reperis est, vidi cum ingenti gaudio tibi offer-
 re donaria* Domine mi, gaudium explicare ne-
 queo quo delibens exulto, quando populum
 hunc omnem adferentem vidi ea quæ ab ipsis
 expostulaueram ad nominis tui dignitatem am-
 plicandam. Te deprecor clementissime Deus,
 vt nunc in illis animi itatum, voluntatem, ac pie-
 tatem perpetuo conserues illibatam; ita vt sem-
 per seruire tibi studeant, suaque tibi corda con-
 secrare, paratamque habeant obediendi tibi vol-
 untatem: *Custodi in æternum hanc voluntatem
 cordis eorum & semper in venerationem tui uentis
 ista permanent.* Hoc idem à Domino supplic ef-
 flagito, quatenus labor meus coram diuina sua
 Maiestate lucrum referat in compensationem
 eius quo me benefici deuinxistis: *Et nunc com-
 mendo vos Deo.*

Serenissime Princeps recepta beneficia de fi-
 beralissimis Celsitudinis tuae manibus in Con-
 uentu nostro cum duplicatis elemosinis, quales
 talibus conueniunt manibus, nostros omnes per-
 petua contingunt obligatione, quam par est vt
 continuis rependamus orationibus: & hæc pa-
 rochia tantopere præsentia quosdam V. Cel-
 stitudinis per totam honorata Quadragesimam,
 in tantis benefici memoriam, mille te cumulat
 grata benedictionibus. Ego vero pro mea parte
 ob acceptam gratiam, quæ me vermiculum &
 minimum suum est dignata facellatum, hoc
 vnicum & vnicè repetendor: *Commendo vos Deo.*
 Et verbo gratia eius. Extendat Deus & amplifi-
 cet diuina gratia suæ dexteræ, nam que Cel-
 stitudinem tot eisdem donis locupletet, quor in
 natura cumulant, sitque suis in actionibus, ne-
 gotiis & rerum euentibus adeo prospera ac bea-
 ta, vt nomen Principis & magni Prioris Phil-
 berti solamen sit fidelibus vniuersale, certor in-
 mari tetraque Christi nominis inuicis non to-
 lerandus. Demiri Iudices sitis apertum omnia
 bus est, quanti faciendus sit favor, quo me di-
 gnati sunt, toto consensu Concilio, quos vos
 bis per negotia licitum fuit, meas audire con-
 ciones: *Et nunc commendo vos Deo: qui vos effi-
 ciat adeo hdeles, zelos, & animosos ad im-
 mune*

1. Pa-
 rapip-
 29.8.

XI.
 Singulis
 in parti-
 culari be-
 ne apper-
 catur.

ministros, sicut decet Dei ministros, & qui no-
merunt, auctoritate & potestate præminere,
sibi à Deo communicata. Nobiles qui tam festi-
uo concursu cathedram meam circumcincerunt:
Et nunc commendo vos Deo; qui reddat illos ita
moribus & anima illustres, quales se esse in na-
tura gloriantur. Matronæ illustrissimæ, valde
illustres, & illustres debitor sum silentio & de-
uotioni, quæ conueniuntis: *Et nunc commendo vos
Deo*: qui vos tanta faciat in anima uenustate
conspicuas, quanta in corpore fulgere concipi-
scitis. Diuites qui tanta adlitterunt attentione
seculi consilia percipientes Euangelica, manuf-
que ad eleemosynas extendunt nos ordina-
rias: *Et nunc commendo vos Deo*: deprecans
eum illa uobis tribuat viscera misericordię, qui-

bus optabat Apollonius huius mundi soliti de-
tes opulentiores. Pauperes, qui uelitis defici-
do facultatibus uestræ uilitatis auidi concisionis
frequentibus assidui: *Nunc commendo vos Deo*,
qui constantem uobis tribuat patientiam, &
aptum necessitati remedium. Porule breuiter-
lis, & piissimi parochiani, qui uoluptate pimo-
stus uos sermones meos audire singula: *Com-
mendo vos Deo*: ut ipse iis omnibus occurrat
bundantissime in quibus ego delecti, aque diu-
næ eius gratiæ uerbum omne restituerit in-
modum, omnes reparet rupturas, illuminet in-
tellectus, inflammet uoluntates, dirigat aduersus
gressus deducat, negotia secundet. sceleribus
ignoscat, gratiam in hac uita largiantur & in alie-
ra gloria coronet sempiterna. Amen.

S V M M A R I V M

HOMILIÆ QVINQVAGESIMÆ SEQUENTIS.

MYSTICAM continet S. Euangelium sermocinationem, quam
Christus Dominus habuit cum insigni illo magistro legi, &
Principe Synagogæ Nicodemo, circa subtilem ueritatis Theo-
logicæ quæstionem, quam nosse desiderabat, ut certam cœli
uiam agnosceret. Hanc Dominus orditur illi prælegere primam
collocans fundamentum; necessariò nouam sequi essentiam,
nouam natiuitatem, nouam uitam, homines nouos nouamque
regenerationem. *Amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit de nouo, non potest introire in regnum
Dei.* Enodat Christus difficultatem, quam Nicodemo proposita doctrina pariebat,
& pro solutione disputat de Ecclesiæ suæ fundatione: quæ mundus nouus est &
spiritualis. In sancta uerò Cruce eius statuit firmitatem. Ut autem hoc illi signifi-
cet alludit ad historiam quam refert Spiritus S. in L. Num. c. 21. de populi illius
seditione, tot tantisque receptis beneficiis ingratiissimi, quibus eum Dominus cum-
mulauerat, dum illi de petra aquam educit, ut mel dulcissimam & panem de celo
Angelicis pistum manibus, aliaque quàm plurima. Necdum debitas Deo laudes de-
dit sed insuper totus in seditionem uersus populus aduersus Deum detractione
mordax non toleranda, panem ab illo receptum aspernat. Et Manna fastidientem,
diuinæque turpiter potentiæ derogans, ait: *In fraudem nos Deus induxit, dum de
Ægypti seruitute uindicauit. Tantam sic Deus impudentiam est execratus, ut ad
supplicium culpæ conformem in populum serpentes miserit ignitos, à quibus mox
uiuio igne succensi depetibant, tum facti penitentes ad Moysen recurrunt. Moyses
autem supplicem Deo pro populo libellum offert, rogatque indulgentiam. Ignis
scit populo Dominus, atque in tanti mali remedium serpentem iubet erigi autem
in stipite, quatenus illum à serpentibus morsu aspicientes pristinam salutem asse-
querentur.*